

Özlem Kıldır

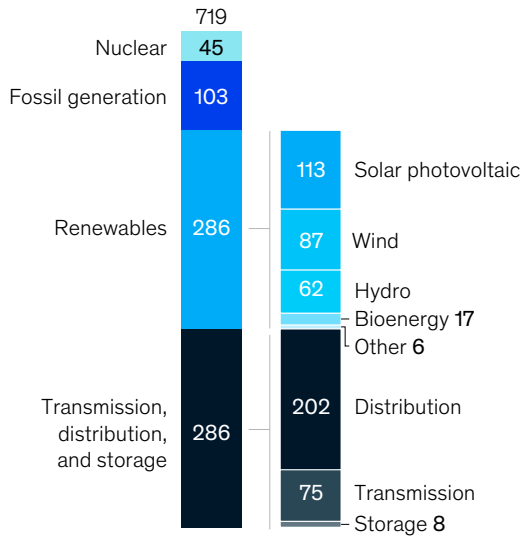
Danışman & Eğitmen
Sabancı Üniversitesi

Profinstance Proje Finansmanı & Kurumsal
Bankacılık Danışmanlık & Eğitim Hizmetleri

Güneş enerjisi finansmanının geleceği

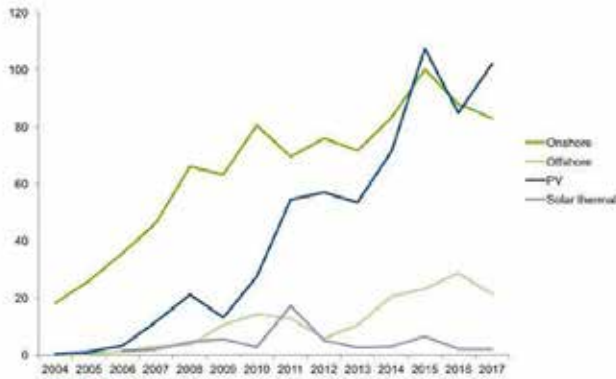
2018 ve devamında enerji sektörüne global olarak gerçekleştirilecek yatırımlara ilişkin projeksiyonlara baktığımızda, toplam yatırımın %40'ının yenilenebilir enerji sektörüne gitmesi beklenmektedir. Yenilenebilir Enerji Yatırımları içerisinde ağırlıklı yatırım kaleminin güneş enerjisi olacağı ve Uluslararası Enerji Ajansı'nın beklentisi dahilinde 113 milyar Euro düzeyinde bir yatırım alacağı tahmin edilmektedir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından birim üretim maliyetlerinin gün geçtikçe ucuzladığı bir ortamdayız. Almanya özelinde birim enerji üretim maliyetlerine baktığımızda hem şimdiye kadarki çarpıcı azalma hem de 2020'ye uzanan projeksiyonlarda bu eğilimin devam ettiğini görmekteyiz.

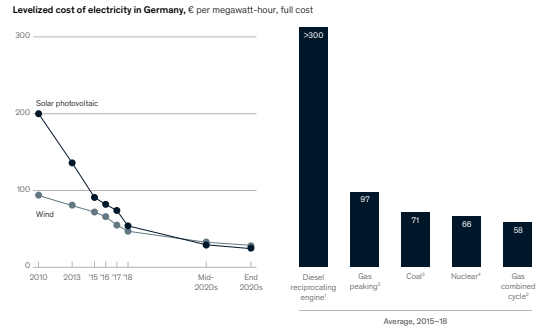

Grafik 1 - 2025 Enerji Yatırımlarının Gelişim Projeksiyonu

2004 - 2017 arasında gerçekleşen yatırımlara baktığımızda, özellikle güneş enerjisi tarafında 2014 ve sonrasında yer-üstü rüzgâr yatırımlarının önüne geçen yatırımlar dikkat çekmektedir.

Grafik 2 - Yenilenebilir Enerji Yatırımlarının Gelişim Projeksiyonu 2004 - 2017 (milyar USD)

Grafik 3 - Birim Enerji Üretim Maliyetleri Gelişimi

Diğer taraftan azalan üretim maliyetleri içerisinde hâlâ sermaye & finansman maliyeti, üretim maliyetinin hem dünyada hem de özellikle Türkiye'de önemli bir maliyet kalemi olmaktadır. Bu noktadan bakıldığında, finansal kuruluşların üretim maliyetlerinin azaltıcı rolü de bulunmaktadır. Ayrıca enerji projelerindeki sermaye ağırlıklı yatırım maliyetleri ve yenilenebilir enerji tarafından işletme maliyetlerinin yatırım maliyetlerine görece düşüklüğünden hareketle, finansman gücü önemini korumaya devam edecektir. Bu nedenle büyük enerji şirketlerinin en önemli iş ortaklıkları finansman veya fon sağlayıcı kuruluşlar olmaya devam edecektir.

Özellikle Türkiye'de finansal yatırımcı nitelikli sponsorların görece düşüklüğü bu noktadaki iş ortaklığını ticari bankalara ve uluslararası finansal kuruluşların yürütmesine neden olmuştur. Bu durum yatırımcı tarafındaki finansal önceliklerin ister istemez finansal kuruluşlar tarafından yönetilmesine yol açmıştır. Bu noktada Türkiye'de özellikle güneş enerjisi finansman modellerinin geleceğine baktığımızda, finansal yatırımcı nitelikli kuruluş ve fonların güneş enerjisi iş birliğine gidecek şekilde yapılanması beklenmelidir.

Enerji Projelerinin Proje Finansmanı ve Kurumsal Bankacılık İşlemlerinde Profesyonel Bakış

**Ulusal ve
Uluslararası
Finansman
Temini**

**Proje
Finansmanı
Yapılandırma**

**Satın ve
Alım
Finansmanı**

**Kurumsal
Kredi
Süreçleri
Yönetimi**

**Finansman
Sözleşmeleri
Yönetimi**

**Yatırımcılara
Teknik
ve Finansal
Danışmanlık**

**Finansal
Kuruluşlara
Teknik
ve Finansal
Danışmanlık**

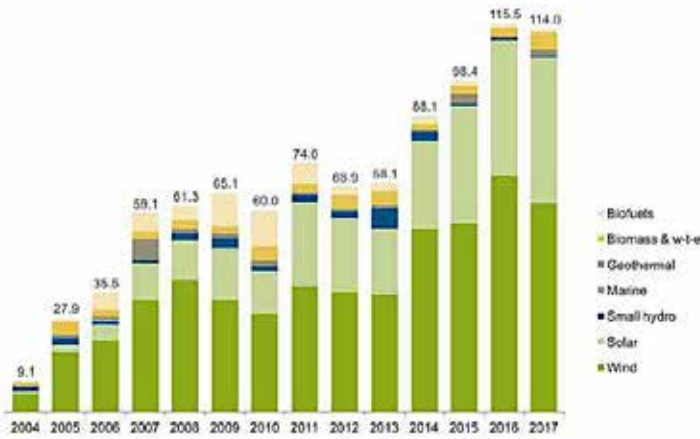
www.profinstance.com

PROFINSTANCE

Profinstance Proje Finansmanı ve Kurumsal Bankacılık Danışmanlık ve Eğitim Hizmetleri
Profinstance Project Finanment and Corporate Banking Advisory and Training Services

Bu yapılanma da finansman model yapılarının daha bağımsız şekilde ilerlemesine ihtiyacı ortaya çıkaracağından, sektörün finansal sağlık açısından bankalarca yönlendirilen regülasyon düzenlemelerden yatırımcı odaklı regülasyon & düzenlemelere kaymasını sağlayacaktır.

Güneş enerjisi finansmanlarının hem dünya hem de Türkiye odak noktasında, birleşme ve satın alma (M&A) aktivitelerinin finansmanı yer almaktadır. Dünyada enerji satın alım aktivitelerinin de nispeten düşük kaldığı bir ortamdan, önemli oranda artan sayıda işleme doğru kaymaktadır. Aşağıdaki grafikte de görüleceği üzere özellikle güneş enerjisi alanındaki işlem hacmindeki satın alım hacim artışı beraberinde hem satın alım finansmanlarını hem de sermaye tarafında finansal yatırımlarında işlem artışı sağlamaktadır.

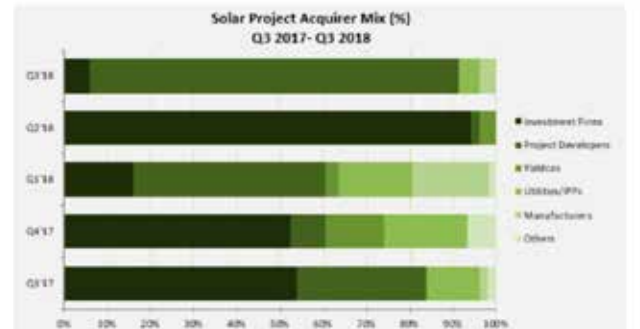
Grafik 4 – Dünya Yenilenebilir Enerji Yatırımları Satın Alım İşlemlerinin Enerji Türü Bazında Gelişimi (milyar USD)

Grafik 5 – Dünya Yenilenebilir Enerji Yatırımları Satın Alım İşlemlerinin Satın Alım İşlem Türü Vazında Gelişimi (milyar USD)

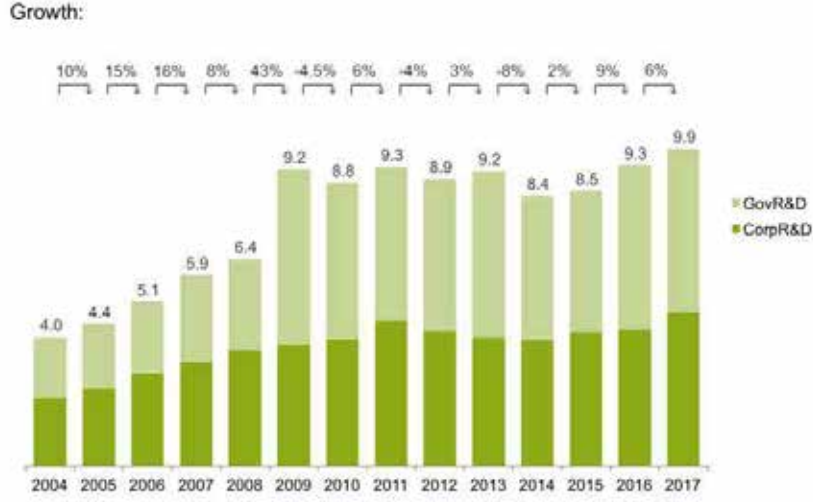
Yenilenebilir Enerji Satın Alın İşlemlerinde işlem türüne baktığımızda, doğrudan proje satın alımı veya şirket satın alımı yöntemlerinin işlemlerin %90'ından fazlasını teşkil ettiğini görmekteyiz.

Finansal sponsorlar yenilenebilir enerji aktiflerine sahip taraflar olarak, 2015-2017 yılları arasında toplam M&A işlemlerinin %50'sinde yatırımcı olmuştur. Güneş enerjisi sektörü özelinde ise, 2018 yılı itibariyle 100'e yakın satın alım gerçekleşen bir global güneş pazarında, satın alım tarafındaki oyuncuları da finansal nitelikli yatırımcılar da artmaktadır.

Grafik 6 – Solar Enerji Satın-Alım İşlemlerinde Alıcı Tarafların Dağılımı (2017-2018)

Avrupa'daki yenilenebilir enerji yatırımlarındaki finansal yatırımcıların yatırım türlerine baktığımızda, doğrudan yatırım ve proje bonusu aracılığıyla yatırımların öne çıkan araç olduğu da görülmektedir.

Grafik 7 – Avrupa Yenilenebilir Enerji Yatırımlarında Yatırım Türü

Türkiye piyasasında özellikle son dönemde önemli kurumsal enerji holdingi nitelikli oyuncuların güneş enerji portföylerinin, farklı yatırım iştahı bulunan daha küçük yatırımcılar tarafından alındığı bir dönemde yaşamaktayız. Sektörün bu noktada uzun vadeli gelişimini değerlendirdiğimizde global pazarlara yakınsayan bir şekilde finansal nitelikli yatırımcıların yatırım odağına alınabilmesini sağlanması kritik öneme sahip olmalıdır.

Kaynaklar

Renewable Energy Trends, Bloomberg New Energy Finance

Solar M&A Activity Report, Mercom Capital Group

Fueling the Energy Transition, Mc Kinsey Report